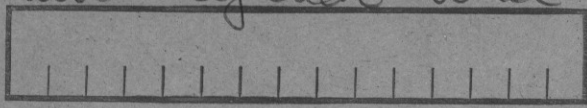

MA-2244-2001

Somogy Múzeumi Múzeum
MA-2244-2001
Képzési adatter

Gyűjtő; Herz lelkialgna
Gyűjtés ideje: 2001.

Tesztalau; Karndi talykasz
ds a falmuau dlt nekte uembere
muadrajakok vnd aurfalalaja.

2 lap

Földrajzi mutat; Karnd
karuutats; \bar{x} ,

\overline{xv}, A
 \overline{xxix}

Tajház Karác

SOROZAT NEMZETI TUDOMÁNYOS KÖNYVTÁR
MA-2244-2001
MÉRETEK

A általános iskolában 1952-től működött konismerész szaktér,
mely a falu múltjának, a múlt nérdarabjait megismerésével
és a tárgyi emlékek gyűjtésével foglalkozott.
Karác történelmi múltja, a meglévő tárgyi emlékek,
valamint az a megfigyelés, hogy a civilizáció a
tűnnél is gyorsabban pusztítja a népi relikviákat
kényszerítette a Törsép szervezetét Tajház megmentésére. A
falu területén számos olyan törvényszék (lopat) tornác
ház volt mely a XIX. sz. klasszikus építészeti stílusjegyeit
viselte. Végül az Atka n-i Tsuberac-féle házat valon-
tán mely a falu központjában lévő helyzetével fogva
legjellegesebbnek tartották. A ház egy XIX. sz.-i műemlék-
jellegű népi lakóház (építése 1860-1882-re tehető) esedék
helyén mutatja be azt a XIX. sz.-beli épületet és beende-
zését, melyet már erős propán hűtés jellemes.
Karácban a XVIII. XIX. században nagyarányú iparosítás
elkezdődött. A kiterjedt erdősejtel, a nagyarányú juh te-
nyésztés miatt bogrács, acsok, szalagok, - kallósok,
csapok, szűrésesek jelen voltak a községben. 1748-ban
megalakult a Takácsok, 1782-ben pedig a Fazekások.
A rendszeres klasszikus orvosi nagy kereskedelmi
szolgáltatást biztosított.

A Tajház épületét egy falusi iparoscsalád által,
sejtek pénzforrásból vette meg a klasszikus községi
Tornác 1979. novemberében. A család - akiktől a
házat megmentés - jelenleg is a faluban élő tagja
három felmenő generációja tud visszaemlékezni,
akik az születésük óta is iparosok (takács,
csizmadia, takács) voltak.

A ház rendezhetővé, a belső tér kiformálásához a Kaposvári Rippl-Rónay Múzeum adott anyagi támogatást. A beszerzés kialakítása az Imre Lőrinc néprajzkutató szakirányításával történt.

A tárgyak és beszerzések részint az ábtornai iskola honismereti szakkör gyűjtéséből, részint a falu lakóinak adakozásából és a múzeum tárgyaiból (tulipános láda, szemes kályha stb) adókat össze.

A ház tönkért falú, cserépfedeles nyeregtetős épület.

Az épület udvar-felőli bejárati oldalán van az orlopos tornác talapzata téple.

Az épületben a helyiségek elhelyezkedési sorrendje:

Szoba; talapzata döngölt és vörösgyaggal síkald föld. Nemnyire festve. Beszerzése a XIX. sz. második

felének iparosodó paraszt lakóskultúráját idézi.

Konyha: szabotkéményes, füstökonyha. Talapzata, mint a nőtálc. Benne téglából rakott tűzhely,

kemence és üsttűz van. A konyhai konyha beszerzése

rész: előkériként a szőlő és vízpad. A konyhai tárgyak praktikus elhelyezve falon és polcon.

A konyha bejárati ajtója egyszerű, kettős és füstelvezetés megoldása.

A hálószoba: A korábbi konyhai beépítő helyisége. Benne négytűs a korábbi felülműzést beépítő textillal megannyi látható egykori néprajzi (korábbi) lábjelölés.

Kedves Ottó! Remélem amit leírtam valamennyit hozzátenni még Kaposvárra - szeretettel üdvözöllek: János

SOMORJ MEGYEI MÚZEUM
M-2244-2001

KARAD község Belső-Somogy közepén, druboktól elválasztva minden oldalról természetesen vesített településre alakult. Völgykötésben helyezkedik el, ősi lakóktól lakott volt, letelepedésük vannak a kőkortól, a rézkorból. Határolmas bizonyos bizonyítja, hogy a község jennsík területén népes település volt. Habson helyen bukkanat a római-kori emlékekre is.

1002-ből bizonyos okmányok bizonyítják hogy itt "sámster" település volt már az országalapítás hajnalán. A Tihanyi Alapító Levélben 1131-ben egyházi birtokként szerepel. Természet: védekezése stratégiai szempontból is megváltta a tervet minden folyamán minden dűlőstől. A környékünkön lévő települések háborúk, járványok után elnéptelenedtek, a megmaradt lakosság pedig minden bizalommal hozzájuk menekült, ideimportálva sokasított, népdalait, táncait. Az Országos Iskolák Bizottságának - Mahie - vlt. kezdő. Az Enterkáro család levéltárából 1698-ból bizonyos adatokhoz jutunk más ismertetjük a kezdő családok sármát, valamint állattalományát.

A 18. század végére már oppidiumként ismert. A 19. század közepén járdák, sikkhely és szőlőbirtok, jelentős terület a dualizmus korában; kézműves örege, börtön, kórház, lakóházak voltak. Az 1881-82 tavaszán a népdalok gyűjtésére.

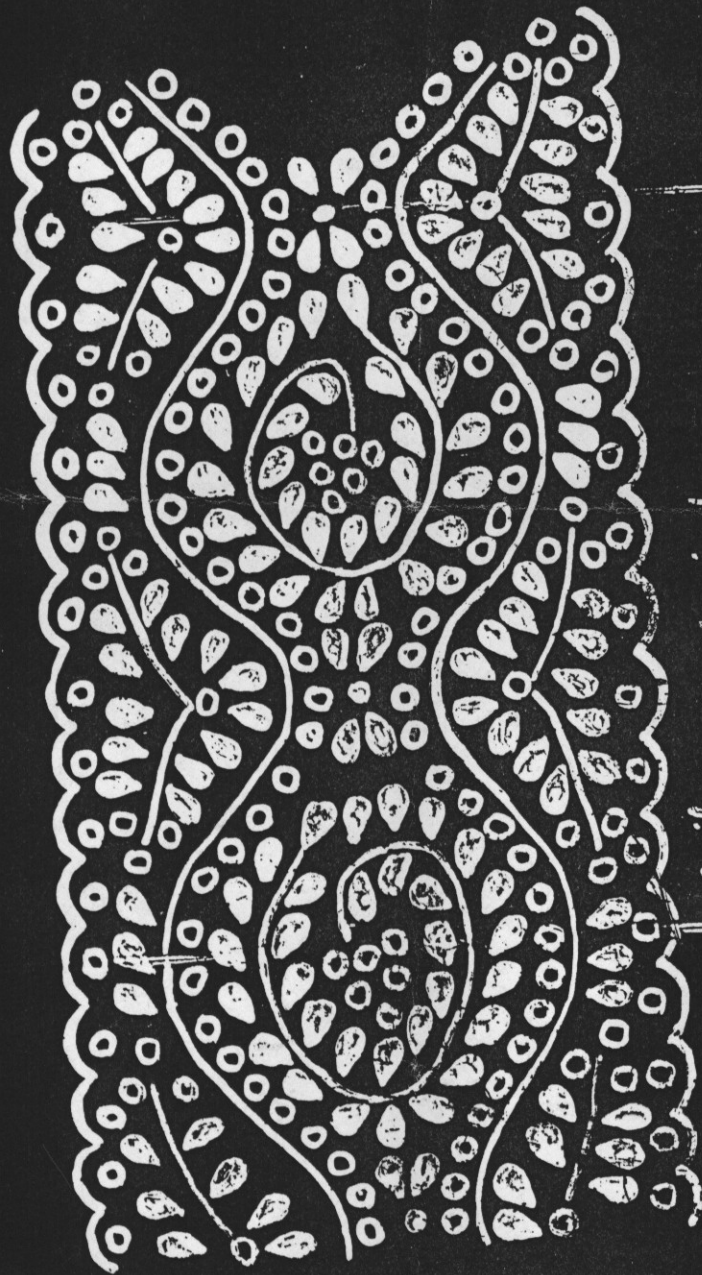
A 20. században nagyközség a második világháború. A háború után a falu fejlődése lelassult. Utjaink rosszabbak voltak, köves, összekötő út a Balatonhoz a 20-es évek végén épült. Volt a község központjából 3-4 km-re.

A mezőgazdaság áttervezése után - az 50-es években - megindult a falu gazdasági fellendülésének előmozdítása ezzel egyidejűleg a falu előregedése.

Mindennek miatt, hogy éppen ellenére a utóptól elzárva fejlődő sajátos korábbi népművészet - népdal, tánc és kézművészet - utóphirre tet szed.

Többi időnként elvitt kultúrális, ill. népműv. események: 1933-38 között népdalokat gyűjt Kodály Zoltán, 1934-re Tautner István népműv. összegyűjti a kezdő kézműveseket, kiadta a népműv. és piacot szerez a kézművesek. 1934-ben tartja a község 800 éves esztendőjéről. Itt volt az ősbemutatója Kodály Zoltán "Noták" c. művének, valamint a kezdő kántorok, melyet Horváth János népműv. és adótt elő.

Beqyüftve: 1934 - ben
Tautner Hono. rajzfürstötör
készítette: Simon Mária
1962.

Szilvanyos m. fo.

